

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen perustaminen ja siihen liittyvän yhteistoimintasopimuksen ja järjestämissuunnitelman hyväksyminen

Khall 16.10.2023 § 254
1582/00.01.02/2023

Valmistelijat Hallintojohtaja Auli Korhonen p. 040 5572146,
projektikoordinaattori Satu Soutolahti p. 040 901 8420

Asian tausta

Työllisyys- ja elinkeinopalvelujen järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille 1.1.2025. Muutoksen perusteluna on se, että kunnilla on hyvät lähtökohdat tarjota asiakkaille kohdennettuja ja paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin sopivia palveluja. Asiasta on säädetty laissa työvoimapalvelujen järjestämisestä (23.3.2023/380). Uudistuksen seurauksena on palvelurakenne, jossa työvoimapalvelut, kunnan koulutuspalvelut ja elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla.

Palvelut siirretään useammasta kunnasta muodostettaville työllisyysalueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen kuntien tulee olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa ja niiden tulee muodostaa työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue. Työnhakijan näkökulmasta asiakaslähtöisyys paranee, kun palvelut tuotetaan kuntien lähipalveluina. Palvelujen kehittäminen tapahtuu kuntalaisten ja alueen työnantajien tarpeista käsin.

Vaikka järjestämisvastuu siirtyy, valtio vastaa työllisyydenhoidon palvelujärjestelmästä ja sen toimivuudesta valtakunnan tasolla. Kokonaisvastuun lisäksi valtiolla on yliaalueellinen ja valtakunnallinen koordinoiva rooli palvelukokonaisuuksissa, joilla edistetään kansallisesti merkittäviä työllisyystoimenpiteitä yhdessä kuntien kanssa. Tällaisia palvelukokonaisuuksia ovat esimerkiksi rakennemuutostilanteet.

TE-palvelut 2024 -uudistuksessa kunnille siirtyvistä työllisyyspalveluista tulee kunnille uusi valtionosuustehtävä, joka rahoitetaan yleiskatteisena kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kautta. Uusiin valtionosuustehtäviin myönnetään koko maan tasolla täysimääräinen valtionosuus.

Kunnat voivat harjoittaa sopimusperusteista yhteistoimintaa järjestäessään palveluja. Julkisoikeudellisesta yhteistoiminnasta on säädökset kuntalaissa. Kuntien julkisoikeudellisen yhteistoiminnan muotoja ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka, sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja kuntayhtymä. Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen valmistelussa on päädytty esittämään hallintomalliksi yhteistä toimielintä ja vastuukuntamallia. Tällöin yhteistoiminnassa olevista kunnista yksi toimii vastuukuntana.

Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia työvoimapalvelujen ja niihin liittyvien tehtävien järjestämisestä kuntalain 8 § :n tarkoittamana

lakisääteisenä yhteistoimintana, jolloin järjestämisvastuussa oleva kunta vastaa palvelujen ja muiden toimenpiteiden

- yhdenvertaisesta saatavuudesta,
- tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä,
- tuottamistavasta,
- tuottamisen valvonnasta ja
- viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Järjestämisvastuun sisältöä tarkentaa työllisyyspalvelujen järjestämislain 12 §. Sen mukaan palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa on otettava huomioon yhteistoiminnassa mukana olevien kuntien toiminta, työllisyysalueen väestörakenne, asiakkaiden palvelujen tarve sekä muut palvelujen antamista koskevat olosuhteet.

Kuntalaissa on säädetty, mitä sopimuksessa on vähintään määrättävä:

- yhteisen toimielimen tehtävät ja tarvittaessa 8 § :n mukaisesta järjestämisvastuun siirtymisestä;
- yhteisen toimielimen kokoonpanosta ja muiden kuntien oikeudesta valita toimielimen jäseniä;
- kustannusten perusteista ja jakautumisesta;
- sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta.

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen kuntien yhteistoimintasopimus

Eteläisen Keski-Suomen kuntien työllisyysalueen muodostavat Joutsa, Jämsä, Luhanka, Keuruu, Multia, Mänttä-Vilppula, Petäjävesi ja Toivakka. Vastuukuntana toimii Jämsä.

Hallinto

Kuntien yhteisenä toimielimenä työllisyyspalveluiden järjestämiseksi toimii Jämsän kaupungin konsernipalveluiden toimialaan kuuluva Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen lautakunta. Lautakunta vastaa työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa määriteltävistä työvoimaviranomaisen tehtävistä 1.1.2025 alkaen.

Päätösvaltaa lautakunnassa käyttävät sopijakuntien nimeämät 12 jäsentä. Jämsä nimeää kolme jäsentä. Lautakuntapaikat muutoin määräytyvät työvoiman määrän perusteella niin, että kun työvoima on

- 6000 tai yli, kunta nimeää 3 jäsentä
- 2000–5999, kunta nimeää 2 jäsentä
- alle 2000, kunta nimeää 1 jäsenen.

Mänttä-Vilppula ja Keuruu nimeävät kukin kaksi jäsentä. Muut sopijakunnat nimeävät jokainen yhden jäsenen. Kullakin jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Työvoimamäärää vastaava jäsenmäärä tarkistetaan valtuustokauden alussa toimielimen nimeämisen yhteydessä.

Lautakunnan kokoonpanoa muodostettaessa tulee huomioida tasa-arvolain (tasa-arvolaki 8.8.1986/609) säännösten noudattaminen. Lähtökohtana tulisi olla, että kukin kunta ehdottaa sekä naista että miestä.

Lautakunnan toimikausi on valtuustokausi.

Lautakunnan puheenjohtajana toimii Jämsän kaupungin edustaja, jonka valitsee Jämsän kaupunginvaltuusto. Varapuheenjohtajan nimeää vuorollaan kahden vuoden välein muut sopijakunnat kiertävässä järjestyksessä.

Lautakunnan esittelijänä toimii vastuukunnan virkasuhteessa oleva työllisyysaluejohtaja, josta on määräys vastuukunnan hallintosäännössä.

Talous

Sopimuksen mukaisten tehtävien taloudenhoito on vastuukunnan vastuulla. Yhteisen toimielimen talous on osa vastuukunnan talousarviota ja taloussuunnittelua. Talousarvion valmistelussa noudatetaan Jämsän kaupungin talousarvioprosessia.

Sopijakunnat turvaavat lakisääteisille työllisyyspalveluille riittävän rahoituksen yhdenvertaisella tavalla kuntalain 8 §:n 3 momentin mukaisesti. Vuosittain laadittavassa työllisyyspalveluiden toimintasuunnitelmassa arvioidaan riittävän rahoituksen tarve

- lakisääteisten tehtävien ja velvoitteiden,
- työnantajien ja työmarkkinoiden ennakoitavien tarpeiden sekä
- työvoimapalveluiden asiakkaiden yksilöllisten palvelutarpeiden perusteella.

Rahoituksen mitoituksessa ja talousarvion laadinnassa otetaan huomioon myös vastuukunnan ja muiden kuntien taloudellinen tilanne, toimintaympäristö sekä työllisyysalueen yhteinen tavoitteenasettelu.

Henkilöstö

Työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisen yhteydessä kuntien järjestämisvastuulle siirrettävien tehtävien ja tehtäviä hoitavan henkilöstön siirto työ- ja elinkeinotoimistoista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista ja kehittämis- ja hallintokeskuksesta kuntiin ja kuntayhtymiin katsotaan liikkeenluovutukseksi.

Poiketen siitä, mitä kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 4 §:ssä säädetään julkisesta hakumenettelystä, kunta tai kuntayhtymä voi ottaa palveluksessaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain voimaan tullessa olevan työsopimussuhteisen työntekijän vastaavaan virkasuhteeseen ilman julkista hakumenettelyä. Virkasuhteeseen ottaminen ilman julkista hakumenettelyä edellyttää, että henkilön palvelussuhde on jatkunut ilman keskeytystä mainitun lain voimaantulon jälkeen. Edellä mainitun poikkeuksen mukainen

virkasuhteeseen ottaminen on mahdollista tehdä vuoden 2025 loppuun asti.

Kuntiin ja kuntayhtymiin siirtyy 1. päivänä tammikuuta 2025 työ- ja elinkeinotoimistoista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista ja kehittämis- ja hallintokeskuksesta siirtyvään henkilöstöön kohdistuva lomapalkkavelka. Valtio korvaa kuntien ja kuntayhtymien vastuulle siirtyvän lomapalkkavelan.

Yhteistoimintasopimus liitteenä.

Järjestämissuunnitelma

Samanaikaisesti sopimuksen kanssa on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriön edellyttämää työvoimapalveluiden järjestämissuunnitelmaa. Järjestämissuunnitelma ohjaa tunnistamaan työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyvät olennaiset kysymykset ja teemat jo työllisyysalueiden muodostamisvaiheessa.

Suunnitelman perusteella työ- ja elinkeinoministeriö pystyy arvioimaan työllisyysalueiden ja kuntien edellytyksiä suoriutua järjestämisvastuuseen ja palveluiden tarjoamiseen liittyvistä velvoitteistaan. Ministeriö tekee järjestämissuunnitelmien pohjalta päätökset työllisyysalueista.

Järjestämissuunnitelma liitteenä.

Työllisyysalueen muodostaminen on käsitelty yhteistyötoimikunnassa 06.10.2023.

Lähteet ja linkkejä:

TE-palvelut 2024 -uudistus - Työ- ja elinkeinoministeriön verkkopalvelu (tem.fi)

TE-palvelut 2024 -uudistus | Kuntaliitto.fi

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta (23.03.2023/383)

Hallintosääntö § 24 / kaupunginhallituksen tehtävät ja toimivalta

Ehdotus

Kaupunginjohtaja Hanna Helaste

Kaupunginhallitus hyväksyy ja esittää edelleen valtuuston hyväksyttäväksi, että valtuusto

1. perustaa työvoimapalveluiden järjestämisen yhteistoiminta-alueen, Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen, yhdessä muiden sopijapuolina olevien kuntien kanssa,
2. hyväksyy, että Jämsän kaupunki toimii työllisyysalueen vastuukuntana ja palveluiden järjestämisvastuussa olevana työvoimaviranomaisena Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueella 1.1.2025 alkaen,

3. hyväksyy kaupunginjohtajan allekirjoitettavaksi esityslistan liitteen mukaisen yhteistoimintasopimuksen lakisääteisten työvoimapalveluiden järjestämisestä Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueella,
4. hyväksyy esityslistan liitteen mukaisen Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen järjestämissuunnitelman,
5. hyväksyy, että sopimukseen tehtävistä vähäisistä, teknisluonteisista muutoksista voidaan päättää työllisyysalueen kuntien hallitusten yhdenpitävillä päätöksillä,
6. valtuuttaa Jämsän kaupungin vastuukuntana toimittamaan yhteistoimintasopimuksen ja järjestämissuunnitelman työ- ja elinkeinoministeriölle.
7. Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.